

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
“ 29 ” 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
“ 29 ” 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ”

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік / екзамен (семестр)
Денна	2	4	30	30	4	8	48	120	Екзамен (4)

29.08.2025

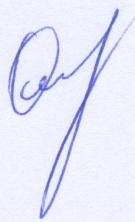
Тернопіль – 2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми “Соціальне забезпечення” підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, затвердженої Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 11 від 26.06.2024 р.).

Робочу програму склала професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, д-р екон. наук, професор Наталія СПАСІВ.

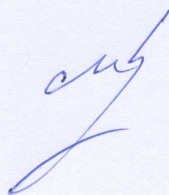
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Гарант ОПП,
д-р екон. наук, професор

Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ”

1. Опис дисципліни “Фінансування соціального захисту населення”

Дисципліна – “Фінансування соціального захисту населення”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни: обов’язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”	Рік підготовки – 2 Семестр – 4
Кількість змістових модулів – 2		Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год.
Загальна кількість годин – 120 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Індивідуальна робота – 4 год. Тренінг – 8 год. Самостійна робота – 48 год.
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Фінансування соціального захисту населення» спрямована на ґрунтовне засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та формування відповідних практичних навиків щодо здійснення процесу фінансування соціального захисту населення, оптимізації й диверсифікації джерел фінансового забезпечення соціальних гарантій, підвищення рівня фінансування соціальних послуг.

Метою дисципліни «Фінансування соціального захисту населення» є формування системи базових знань з теорії фінансування соціального захисту населення для опанування механізму його організації та забезпечення за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів. Вивчення цих питань забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань майбутніх фахівців щодо об’єктивної оцінки соціально-економічних процесів, що відбуваються у суспільстві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоїти теоретичні основи соціального захисту в контексті побудови соціальної держави;
- розглянути субсидіювання в контексті фінансування соціального захисту населення; здатність застосовувати методики індивідуальних обрахунків адресної соціальної допомоги, методики індивідуальних обрахунків призначення субсидій, соціальної допомоги мало захищеним категоріям населення, допомоги по безробіттю;
- засвоїти механізм бюджетного фінансування соціального захисту та практичні аспекти його реалізації;
- розуміти основи формування соціальних стандартів в Україні та проблематику фінансування соціального захисту в Україні, визначати джерела фінансування соціальних стандартів; здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах;
- навчитись здійснювати моніторинг та оцінювання якості й ефективності фінансування соціального захисту; аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
- розуміти проблематику фінансування соціального захисту населення та визначати напрями їхньої локалізації в умовах розбудови соціальної держави.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах;
- здатність застосовувати методики індивідуальних обрахунків адресної соціальної допомоги, методики індивідуальних обрахунків призначення субсидій, соціальної допомоги мало захищеним категоріям населення, допомоги по безробіттю;
- здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги;
- здатність оцінювання якості соціальних послуг.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Освітня компонента «Фінансування соціального захисту населення» пов'язана з наступними освітніми компонентами: «Система соціального захисту населення», «Фінансове забезпечення соціальних допомог», «Соціальне страхування» та «Курсова робота зі спеціальності».

2.5. Результати навчання:

- використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій;
- аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.

3. Програма дисципліни «Фінансування соціального захисту населення»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи дослідження процесу фінансування соціального захисту населення

Тема 1. Теоретичні основи соціального захисту в контексті побудови соціальної держави

Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальний захист та соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Система принципів соціального забезпечення населення. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення. Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення. Економічна сутність соціального захисту населення та його організаційно-правові засади.

Тема 2. Субсидіювання в контексті соціального захисту населення

Поняття і суттєві ознаки субсидій. Необхідність субсидування населення в умовах економічної нестабільності. Мета та основні завдання субсидування населення. Обмеження субсидіювання. Місце субсидій в системі організаційно-правових форм соціального забезпечення населення. Система житлових субсидій в Україні. Види житлових субсидій та їх класифікація за різними критеріями. Внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на субсидування населення у сучасних вітчизняних реаліях.

Змістовий модуль 2. Фінансові аспекти здійснення соціального захисту населення

Тема 3. Прагматика здійснення фінансування соціального захисту населення

Механізм реалізації соціального захисту населення. Елементи механізму соціального захисту населення. Вітчизняна система фінансування соціального захисту. Особливості та порядок фінансування соціального захисту населення. Джерела фінансування соціального захисту населення. Структура фінансування соціального захисту населення. Принципи розподілу функцій фінансування різних секторів соціального захисту між рівнями влади.

Тема 4. Бюджетне фінансування соціального захисту та практичні аспекти його реалізації

Бюджетне забезпечення соціального захисту населення. Порядок здійснення бюджетного фінансування соціального захисту населення. Перелік видаткових статей, які забезпечують фінансування соціального захисту у розрізі державного і місцевих бюджетів.

Сучасні тенденції та структура бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні. Пріоритетні напрями

забезпечення фінансування соціального захисту громадян за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів в частині виконання власних і делегованих повноважень. Розрахунок необхідного обсягу доходів для покриття видатків на соціальних захист і соціальне забезпечення.

Тема 5. Соціальні стандарти та проблеми фінансування соціального захисту в Україні

Система соціальних стандартів в Україні. Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів. Державні соціальні стандарти у сфері доходів населення. Державні соціальні стандарти у сфері ЖКГ. Державні соціальні стандарти у сфері охорони здоров'я. Державні соціальні стандарти у сфері забезпечення навчальними закладами та інші. Прожитковий мінімум як найважливіший соціальний стандарт. Аналіз адекватності розміру визначених стандартів вітчизняним реаліям. Проблематика фінансування соціального захисту населення в Україні.

Тема 6. Моніторинг та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту

Оцінка рівня соціального захисту населення: мета і види. Критерії оцінки рівня соціального захисту населення. Технології оцінки якості та ефективності фінансування соціального захисту. Правові засади для здійснення моніторингу та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту. Основні підходи та методика проведення моніторингу та оцінювання ефективності державних соціальних програм. Оцінювання ефективності соціальних програм соціологічними методами.

Тема 7. Проблеми та напрями модернізації фінансування соціального захисту населення

Проблематика, пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері правового забезпечення фінансування соціального захисту населення. Напрями локалізації проблем фінансування соціального захисту населення в умовах розбудови соціальної держави.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Фінансування соціального захисту населення»

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Індивід. робота	Тренінг	Самост. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи дослідження процесу фінансування соціального захисту населення</i>						
Тема 1. Теоретичні основи соціального захисту в контексті побудови соціальної держави	4	4	1	3	6	Поточне опитування

Тема 2. Субсидіювання в контексті фінансування соціального захисту населення	4	4			7	
Змістовий модуль 2. Фінансові аспекти здійснення соціального захисту населення						
Тема 3. Прагматика здійснення фінансування соціального захисту населення	6	6	3	5	7	Поточне опитування
Тема 4. Бюджетне фінансування соціального захисту та практичні аспекти його реалізації	4	4			7	
Тема 5. Соціальні стандарти та проблеми фінансування соціального захисту в Україні	4	4			7	
Тема 6. Моніторинг та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту	4	4			7	
Тема 7. Проблеми та напрями модернізації фінансування соціального захисту населення	4	4			7	
РАЗОМ	30	30	4	8	48	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1-2

Тема 1: Теоретичні основи соціального захисту в контексті побудови соціальної держави

Мета полягає в розумінні теоретичних основ соціального захисту в контексті побудови соціальної держави.

Питання для обговорення:

1. Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення.
2. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики.
3. Система принципів соціального забезпечення населення.
4. Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення.
5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
6. Державне соціальне забезпечення.
7. Недержавне соціальне забезпечення.
8. Економічна сутність соціального захисту населення та його організаційно-правові засади.

Практичне заняття 3-4

Тема 2: Субсидіювання в контексті соціального захисту населення

Мета полягає в розумінні організаційно-економічних, методологічних та правових аспектів здійснення субсидіювання населення як домінуючого механізму у контексті здійснення соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Поняття і суттєві ознаки субсидій. Необхідність субсидування населення в умовах економічної нестабільності.
2. Мета та основні завдання субсидування населення. Місце субсидій в системі організаційно-правових форм соціального забезпечення населення.
3. Система субсидій в Україні.
4. Зміст поняття «житлові субсидії» та його суттєві ознаки. Види житлових субсидій та їх класифікація за різними критеріями
5. Проблематика субсидіювання населення в Україні.

Практичне заняття 5-7

Тема 3: Прагматика здійснення фінансування соціального захисту населення

Мета полягає в розгляді прагматики здійснення фінансування соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Механізм реалізації соціального захисту населення. Елементи механізму соціального захисту населення.
2. Джерела та особливості системи фінансового соціального захисту населення.
3. Порядок фінансування соціального захисту населення.

Практичне заняття 8-9

Тема 4: Бюджетне фінансування соціального захисту та практичні аспекти його реалізації

Мета полягає в дослідженні бюджетного фінансування соціального захисту та практичних аспектів його реалізації.

Питання для обговорення:

1. Особливості бюджетного забезпечення соціального захисту населення та порядок його здійснення.
2. Перелік видаткових статей, які забезпечують фінансування соціального захисту у розрізі державного і місцевих бюджетів.
3. Сучасні тенденції та структура бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні.
4. Пріоритетні напрями забезпечення фінансування соціального захисту громадян за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів в частині виконання власних і делегованих повноважень.
5. Розрахунок необхідного обсягу доходів для покриття видатків на соціальних захист і соціальне забезпечення.

Практичне заняття 10-11

Тема 5: Соціальні стандарти та проблеми фінансування соціального захисту в Україні

Мета полягає в розгляді соціальних стандартів та проблем фінансування соціального захисту в Україні.

Питання для обговорення:

1. Система соціальних стандартів в Україні.
2. Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів.
3. Державні соціальні стандарти і нормативи у сфері доходів населення. Прожитковий мінімум як найважливіший соціальний стандарт.
4. Державні соціальні стандарти і нормативи у сфері соціального обслуговування.
5. Державні соціальні стандарти і нормативи у сфері охорони здоров'я.
6. Державні соціальні стандарти і нормативи у сфері соціальної роботи з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей та інші.
7. Аналіз адекватності розміру визначених стандартів вітчизняним реаліям.

Практичне заняття 12-13

Тема 6: Моніторинг та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту

Мета полягає в розгляді основних засад моніторингу та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту.

Питання для обговорення:

1. Оцінка рівня соціального захисту населення: мета і види. Критерії оцінки рівня соціального захисту населення.
2. Технології оцінки якості та ефективності фінансування соціального захисту.
3. Правові засади для здійснення моніторингу та оцінювання якості та ефективності фінансування соціального захисту.
4. Основні підходи та методика проведення моніторингу та оцінювання ефективності державних соціальних програм.
5. Оцінювання ефективності соціальних програм соціологічними методами.

Практичне заняття 14-15

Тема 7: Проблеми та напрями модернізації фінансування соціального захисту населення

Мета полягає в дослідженні проблематики та напрямів модернізації фінансування соціального захисту населення

Питання для обговорення:

1. Проблематика, пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері правового забезпечення фінансування соціального захисту населення.
2. Напрями локалізації проблем фінансування соціального захисту населення в умовах розбудови соціальної держави.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни “Фінансування соціального захисту населення” – узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях; формування у здобувачів вищої освіти критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем фінансування соціального захисту населення; розвиток вміння аргументувати та працювати в команді.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти “бакалавр”.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Фінансування соціального захисту населення”;
- розвинути у здобувачів вищої освіти навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв’язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структурування процесу його проведення; ознайомлення здобувачів вищої освіти з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою в колективі здобувачів вищої освіти, визначенні правил проведення тренінгового заняття, формуванні робочих груп здобувачів вищої освіти, визначенні завдань та розподілі ролей; забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. Практична частина передбачає виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою).

4. Підведення підсумків передбачає презентацію практичної роботи в групах; обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінку результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Завдання для тренінгу

Завдання 1. Оцінити ефективність фінансового забезпечення основних програм соціального захисту окремих верств населення в Україні.

Завдання 2. Виявити основні проблеми фінансування соціальних допомог окремим верствам населення та житлових субсидій в Україні, обґрунтувати шляхи їх вирішення.

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фінансування соціального захисту населення» здобувачі вищої освіти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують

шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні і поглибленні знань з питань теорії соціального захисту населення, практики і проблематики його фінансування.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготувати та презентувати самостійний дослідницький проєкт за темою з рекомендованого переліку або власною, узгодженою з керівником курсу.

Тематика дослідження:

1. Сучасні проблеми соціального захисту населення в умовах війни та шляхи їх вирішення.
2. Тіньова економіка та її вплив на фінансування соціального захисту населення.
3. Еволюція видів та форм соціального захисту населення.
4. Організаційно-правові форми соціального забезпечення населення та фінансові аспекти їх реалізації.
5. Моделі фінансування соціального захисту в умовах децентралізації.
6. Джерела та структура фінансування соціального захисту в Україні: аналіз сучасного стану та проблем.
7. Вплив демографічних змін на фінансову стійкість соціального захисту: виклики та шляхи їх подолання.
8. Проблеми та перспективи фінансування соціального захисту в умовах воєнного стану.
9. Благодійні фонди та їх роль у фінансуванні соціального захисту: правове регулювання та податкові стимули.
10. Проблеми фінансування субсидій в Україні.
11. Фінансова грамотність населення та її вплив на організацію соціального захисту населення.
12. Джерела фінансування соціальних програм і субсидій в Україні та світі: порівняльний аналіз.
13. Соціальне страхування як основний інструмент фінансування соціального захисту: правові та економічні аспекти.
14. Зарубіжний досвід фінансування соціального захисту населення.
15. Особливості фінансування системи соціального захисту населення з місцевих бюджетів.
16. Дискусійні питання сутності та функціонального призначення соціального захисту населення.
17. Вплив війни на реалізацію соціального захисту громадян України.
18. Інноваційні підходи до реалізації соціального захисту населення в Україні.
19. Соціальні права громадян: порівняльний аналіз вітчизняного та світового досвіду.
20. Особливості розвитку соціального захисту: від концепції до сучасних форм і видів.
21. Сучасні напрями державної соціальної політики в контексті соціального захисту населення.

22. Особливості моніторингу реалізації державних соціальних програм і проєктів.

23. Фінансові аспекти реалізації політики соціального захисту населення.

24. Практичні аспекти фінансового забезпечення соціального захисту населення в умовах воєнного часу.

25. Місце субсидій та пільг у системі організаційно-правових форм соціального захисту населення.

26. Цифровізація соціальної сфери та її вплив на соціальний захист населення.

27. Удосконалення системи соціального захисту окремих категорій населення.

28. Проблематика позабюджетного фінансування програм соціального захисту населення.

29. Особливості реалізації програм соціального захисту окремих категорій населення України.

30. Оцінка бюджетного фінансування соціального забезпечення в Україні.

31. Фінансові інструменти та механізми стимулювання благодійності та волонтерства для посилення соціального захисту населення.

32. Стан та тенденції бюджетного фінансування програм соціального захисту населення.

33. Ефективні механізми забезпечення соціального захисту населення.

34. Роль іноземних донорів у фінансуванні соціального захисту населення в Україні.

35. Роль та потенціал недержавних пенсійних фондів у фінансуванні соціального захисту населення.

36. Власна тема, погоджена з керівником курсу.

Завдання 2. Здійснити аналіз бюджетних витрат на соціальний захист та соціальне забезпечення населення в Україні за три останні роки. Визначити ключові чинники, які впливають на їх обсяги та динаміку. Порівняти практику фінансування соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні із будь-якою країною Європейського Союзу. Окреслити перспективи подальшого реформування та удосконалення фінансового забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні за сучасних умов.

Оцінка за самостійну роботу визначається за виконання двох завдань самостійної роботи.

8. Методи навчання

У процесі навчання застосовуються: лекції, практичні заняття, тренінг, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фінансування соціального захисту населення» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульного контролю;
- оцінювання результатів самостійної роботи та тренінгу;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Фінансування соціального захисту населення» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне	Модульна робота, яка включає теми 1-3. Теоретичні питання (2	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне	Модульна робота, яка включає теми 4-7. Теоретичні питання (2	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається за виконання	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 20

з оцінок, отриманих за темами 1-3 на практичних заняттях 1-7	теоретичні питання по 20 балів за кожне) – макс. 40 балів. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали за тест) – макс. 40 балів. Задача – макс. 20 балів	з оцінок, отриманих за темами 4-7 на практичних заняттях 8-15	теоретичні питання по 20 балів за кожне) – макс. 40 балів. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали за тест) – макс. 40 балів. Задача – макс. 20 балів	з оцінок, отриманих під час тренінгу	двох завдань самостійної роботи	балів за кожне – макс. 40 балів; 2) 10 тестів по 4 бали за тест – макс. 40 балів; 3) задача – макс. 20 балів
--	---	---	---	--------------------------------------	---------------------------------	--

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку максимально дає 40 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає

аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

7-14 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-6 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 4 бали відповідно, що в підсумку дає максимально 40 балів;

– задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно розв'язує задачу й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий

рівень опрацювання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом і творчий підхід до виконання завдань самостійної роботи;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, свідчить про належний рівень володіння навчальним матеріалом і опрацювання літературних джерел;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, представлені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень використання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом, мають місце значні помилки у виконанні окремих завдань та не дотримання встановлених вимог до оформлення результатів;

1-59 балів – завдання практично не виконані, зміст завдань не розкритий, мають місце суттєві неточності та грубі помилки при виконанні окремих завдань й оформленні результатів самостійної роботи.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проектор, ноутбук, проєкційний екран.	1-7
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-7
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за	1-7

	необхідності).	
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бившев Р., Черненко Л., Петросян Г., Грибоєдова І. Проблеми фінансування сфери соціального захисту населення в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 2 (60). С. 115-122.

2. Бліщук К. Реалізація політики соціального захисту на регіональному рівні. *Економічний простір*. 2023. № 186. С. 119-123. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/186-21>

3. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бишева Л. О. Особливості фінансування та управління системою соціального захисту населення в Україні. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1. С. 120-126. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/180113/16-Bolotina.pdf?sequence=1>

4. Боняк В. О. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб: сучасний стан та перспективи удосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 20-22. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/1.pdf

5. Борушок І. І. Функції та роль видатків бюджету у забезпеченні соціального захисту населення. *Економічний простір*. 2021. № 169. С. 69-72. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/887/859>

6. Деякі питання надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі : Постанова КМУ від 17 квітня 2019 р. за 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2019-%D0%BF#Text>

7. Длугопольський О., Козар А. Аналіз бюджетних витрат на соціальний захист населення: виклики пандемії Covid-19. *Вісник економіки*. 2022. № 3. С. 38-64.

8. Дмитренко Е. С., Дмитренко Ю. П. Особливості фінансового, правового та організаційного забезпечення соціального захисту громадян в умовах євроінтеграції України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том 3 (44). С. 234-242. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/3655/3606>

9. Іванова А. Особливості забезпечення соціального захисту в умовах децентралізації бюджетних повноважень. *Світ фінансів*. 2021. № 1 (66). С. 38-48. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42437/1/%D0%86%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90.PDF>

10. Кнейслер О., Спасів Н., Кізима Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. *Світ фінансів*. 2020. № 1. С. 8-19. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1292>

11. Кнейслер О. В., Надал С. В., Спасів Н. Я. Оптимізація структури доходів бюджетів територіальних громад через призму мінімізації бюджетних ризиків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20 (48). С. 118–124. URL: [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20\(48\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20(48).pdf)
12. Кнейслер О. В., Спасів Н. Я., Сорока М. С., Дідик В. А. Пенсійне забезпечення в Україні: виклики та загрози в умовах війни. *Облік і фінанси*. 2024. № 4 (106). С. 125-139. URL: <https://afj.org.ua/pdf/1113-pensiynne-zabezpechennya-v-ukraini-vikliki-ta-zagrozi-v-umovah-viyni.pdf>
13. Насібова О. Фінансовий механізм соціального захисту як інструмент регулювання рівня життя населення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 48-54.
14. Петик Л. О., Корж М. А. Фінансування соціального захисту в Україні на основі найкращих практик ЄС. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/2. С. 23-28. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/786>
15. Про затвердження Методики проведення моніторингу та оцінювання ефективності програм соціальної підтримки населення : Наказ Міністерства соціальної політики зі змінами і доп. від 17.09.2018 р. № 136/1299/762/186/536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1191-17>
16. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 р. №966-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
17. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>
18. Соціальна політика в Україні у воєнний час: 2022-2023 роки. URL: <http://www.ier.com.ua/files/Projects/2023/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf>
19. Спасів Н., Кнейслер О. Стратегічні орієнтири розвитку фінансів ОТГ: імплементація світового досвіду. *Вісник THEU*. 2020. № 3. С. 102-122. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1156>
20. Спасів Н. Я., Кулина Г. М., Лубкей Н. П. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1263>
21. Спасів Н. Я., Ніпаліді О. Ю., Квасовський О. Р., Романюк Я. І. Соціально-економічні наслідки повномасштабної війни в Україні: від національних проблем до глобальних викликів. *Ефективна економіка*. 2025. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6215>
22. Чеберяко О., Лещенко І. Особливості фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2024. Вип. 1. С. 98-110. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1675>

23. Юник І. Г. Реалізація сучасної державної соціальної політики в Україні: основні проблеми та стратегічні пріоритети. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 188-195. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/27.pdf
24. Dalli M. The content and potential of the right to social assistance in light of Article 13 of the European Social Charter. *European Journal of Social Security*. 2020. Vol. 22 (1) 3–23. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1388262720908695>
25. Kneysler, O., Spasiv, N., Marynchak, L. Modern tools for forming the optimal structure of revenues of territorial communities' budgets. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 3(44). P. 110–121. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/3789/3580>
26. Manuel M. Financing social protection. Domestic and external options in low-income countries. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/iez/19401.pdf>
27. Okhrimenko O., Nahornyi V., Salun M., Spasiv N., & Ovcharenko T. The impact of investment in corporate social responsibility on the companies' financial performance. *Revista Gestão & Tecnologia*. 2025. Vol. 25(1), P. 186–206. URL: <https://revistagt.fpl.emnuvens.com.br/get/article/view/3115/1748>
28. Social security in Switzerland. URL: <https://www.ahv-iv.ch/p/890.e>.
29. Social Security in Japan. Toward a Japanese Model of the Welfare State. URL: https://www.mofa.go.jp/j_info/japan/socsec/maruo/maruo_5.html
30. Social security developments and trends – Europe 2024. URL: <https://www.issa.int/html/developments-trends-Europe2024/#cover>
31. The year ahead: A look at what's on the European pensions agenda for 2025. URL: <https://www.europeanpensions.net/ep/The-year-ahead-A-look-at-what-on-the-European-pensions-agenda-for-2025.php>